
DE KLUIZENAAR.

DE schilder moet toch dezen kluizenaar wel begrepen hebben, toen hij hem schilderde.

Het licht laat hij vallen op dat gelaat, die handen. En 't is hem niet te doen geweest, ons een uitwendig gebeuren te schilderen, neen, wat daar achter ligt, de roerselen der ziel, die tot een uitwendige handeling dringen, heeft hij ons gegeven in zijn schilderij.

Dat is kunst.

Daar ligt devotie op het gelaat van den kluizenaar; er spreekt devotie uit de saamgevouwen handen, die de rozenkrans voelen.

Deze oogen blijven gericht op het beeld van den Heiland; er ligt liefde en verwondering in den blik der oogen; er huivert een liefkoozing langs de lijnen om den mond.

Maar er is ook smart op dit gelaat.

Deze kluizenaar heeft strijd gekend. Hij kent de lokkende bekoring van zóóveel in het leven, dat nu achter hem ligt. Hij weet, wat het is, een slaaf der zonde te zijn.

Maar met het leven van vroeger heeft hij gebroken. Hij heeft de kluis gekozen en de pij, het kruisbeeld en de rozenkrans. Hij wil niets meer weten en niets meer kennen dan alleen de Man der smarten.

Ach!

In zijn stille kluis nam hij de zonde mee. En ook in de eenzaamheid is de bekoring van het kwade.

Maar zoo mag het niet. Hij moet beter worden, heiliger. Alleen zoo zal de levensgemeenschap tusschen den Heiland en hem een gansch innige worden.

Vandaar al die gebeden, van den morgen tot den avond. Vandaar het vasten, de kastijsing.

Telkens is er de hoop, dat nu, eindelijk, de overwinning behaald zal zijn. Telkens is er de verwachting, dat de zonde buiten de kluis gebannen zal zijn.

Maar ook telkens is er teleurstelling.

Zie hem daar nu, terwijl hij ziet op het kruisbeeld. O, zeker, er is liefde in zijn blik, er spreekt devotie uit zijn houding, maar er is ook de smart. Het is de smart van de zonde, die nóg drukt, waarvan nog geen bevrijding kwam.

Nu ziet hij naar het kruisbeeld.

O, hoe is 't mogelijk! Zóó lief had Gods Zoon de menschen, dat Hij kwam op deze aarde en hij, die toch wéét van de liefde van den Heiland, is altijd weer ver van Hem, durft niet tot Hem komen, omdat hij telkens weer verslagen wordt in den strijd, omdat hij niet beter wordt, niet

heiliger, niet geschikter, om te naderen tot Hem, die de zonde niet wil.

Ja, Dou moet zijn kluizenaar toch wel begrepen hebben.

Er gaat ontroering door ons heen, als wij zien naar den kluizenaar.

Die ontroering danken we aan de kunst van den schilder. Hij brengt ons deze kluizenaar zooveel nader, wij begrijpen, wij voelen zijn smart, wij hebben medelijden.

Want wij weten, dat deze strijd een vruchteloze is. Wij weten, dat wij niet eerst heiliger en beter moeten worden, om tot Jezus te gaan. Hij wil ons hebben, zoo zondig als we zijn. Hij wil hebben, dat wij van alles zullen afzien, dat wij niet zullen beproeven, eerst ons zelf eens beter te maken; Hij wil alles doen en wij moeten beginnen met de erkenning, dat wij niets kunnen.

Maar er is toch ook nog iets anders. Er is iets beschamends.

Deze kluizenaar worstelt ten bloede toe om de zaligheid van zijn ziel.

Niets is hem te veel. Alle dagen, alle nachten, ieder uur strijdt hij, om behouden te worden.

En wij?

Nemen wij het niet vaak al heel gemakkelijk op? Is het niet wel eens zoo, dat wij denken, van onze zaligheid wel verzekerd te kunnen zijn, omdat wij toch zijn in de kerk, in 't midden der geloovigen, wij, de gedoopten? En vergeten wij het woord van den Heiland soms niet, als Hij zegt, dat we moeten strijden om in te gaan?

En dan . . . er is in deze kluizenaar niet alleen de smart, maar ook de liefde.

O, hij heeft Jezus toch lief. Hij wil voor Jezus alles doen. Er is devotie en aanbidding.

Ook bij ons? Wat is Jezus voor ons? Een historische persoonlijkheid? Een held? Iemand, die ook eens geleefd heeft?

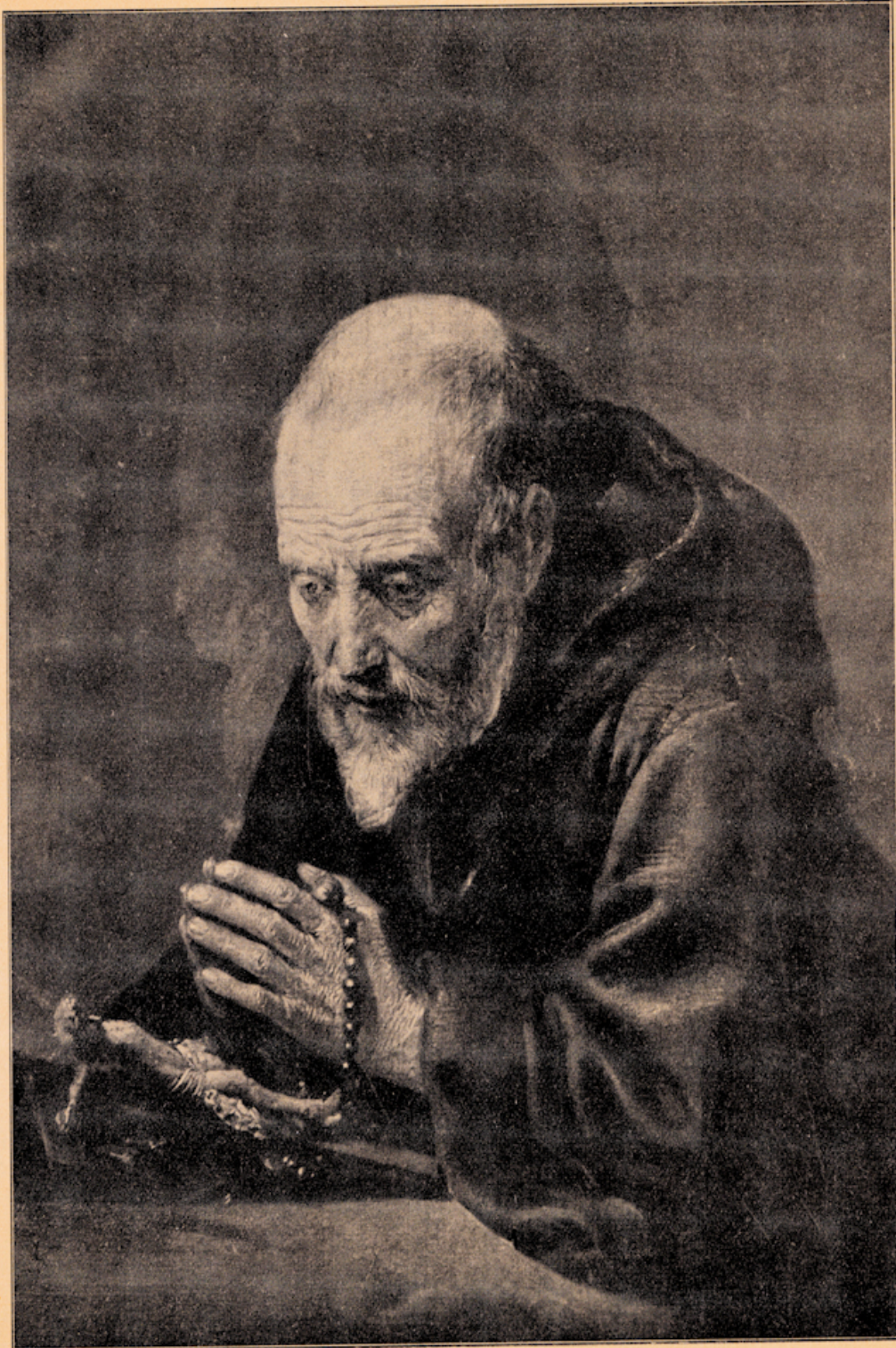
Of is Hij voor ons de levende Heiland, waarvan we zeker kunnen wezen, die tot ons komt, die met ons spreekt, met wien we in levensgemeenschap zijn getreden?

Ja, wat is de Heiland voor ons, in ons leven? Wat doen wij voor Hem, niet, om onszelf daardoor heiliger en beter te maken, maar uit innige liefde? Wat offeren wij voor Hem op? Hoe eeren wij Hem in ons leven, door onze daden? Is ons hart van Hem vervuld? Verlangen wij naar Zijn nabijheid? En hooren wij naar Zijn stem?

Och, laat dan maar in ons hart de bede geboren worden: Heer, vergeef mij al mijn zonden en doe mij leven tot Uw eer.

K.

De Kluizenaar.

Gerard Dou.